

ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಚೇರಿ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಭವನ, ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆ, 18ನೇ
ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 012.

ಸಂಖ್ಯೆ: ಪಿಯುಇ/ಶೈ.ಶಾ-04/ಹೆ.ಸೌ.ನೀ.ಕು-01/2014-15

ದಿನಾಂಕ: 10-02-2015

ಸುತ್ತೋಲೆ

ವಿಷಯ: ವಿಕಲಚೇತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು
ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಕುರಿತು ಹಾಗೂ ಪ್ರಥಮ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಪಿಯುಸಿಯಲ್ಲಿ
ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡುವ ಕುರಿತು.

- ಉಲ್ಲೇಖ: 1. ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಕಕಾ 141-ಪಿಹೆಚ್‌ಪಿ 92 ದಿ. 30-06-1992.
2. ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಮಆ 65 ಪಿಹೆಚ್‌ಪಿ 2006 ದಿ.10-03-2000.
3. ಸರ್ಕಾರದ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ 370 ಯೋಯೋಕ 2009 ದಿ. 17-02-2010.
4. ಸರ್ಕಾರದ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಡಿ 173 ಟಿಪಿಯು 2013 ದಿ. 18-03-2014.
5. ಸರ್ಕಾರದ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಡಿ 322 ಡಿಜಿಡಿ 2014 ದಿನಾಂಕ 07-11-2014.

*****

ಉಲ್ಲೇಖ (1) ಮತ್ತು (2)ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ, ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನಿತ ಮತ್ತು ಅನುದಾನ
ರಹಿತ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವ ಕಿವುಡು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು
ಭಾಷೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲು ಆದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉಲ್ಲೇಖ (3)ರ ಸರ್ಕಾರದ
ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಯಿರುವ ಹಾಗೂ ಡಿಸ್‌ಕ್ಲೇಷಿಯಾ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 11ನೇ ಮತ್ತು 12ನೇ
ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ, 3 ಘಂಟೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದ
ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ
ದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದಿರುವುದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉಲ್ಲೇಖ (4)ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ
ಆಫ್ ಸೋಸಿಯಲ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಅಂಡ್ ಎಂಪವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಡಿಸ್‌ಎಬಿಲಿಟಿ ಅಫೇರ್ಸ್,
ನವದೆಹಲಿ ಇವರು ಪತ್ರ ಎಫ್.ಸಂಖ್ಯೆ 16-110/2003-ಡಿಡಿ.III ದಿನಾಂಕ 26-02-2013ರಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಾದ್ಯಂತ ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. (ಪ್ರತಿಯನ್ನು
ಇದರೊಂದಿಗೆ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ) ಉಲ್ಲೇಖ(5)ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ
ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ
ವಿಕಲಚೇತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕುರಿತು
ಹಾಗೂ ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆ ಮತ್ತು ವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಶೇಷ
ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿದೆ:

- 1) ಶ್ರವಣದೋಷ, ಮೂಕತನ, ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಹಾಗೂ ಡಿಸ್‌ಕ್ಲೇಷಿಯಾ ಹೊಂದಿರುವ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರು ಭಾಗ-1ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷಾ ವಿಷಯ ಕಲಿಕೆ ವಿನಾಯಿತಿಗಾಗಿ ಕೆಳಕಂಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು
ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದು, ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ/ತತ್ಸಮಾನ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫೋಟೋಪ್ರತಿ ಹಾಗೂ
ಭಾಷಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಪಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಡೆದ ಆದೇಶದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ, ಪಿಯುಸಿ
ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ
ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಮುಖಾಂತರ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು
ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.

- ನಿಮ್ಮನ್ನ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಧೃಕ್-ಶ್ರವಣ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು

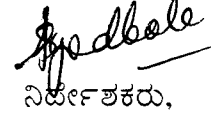
- ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ.
- ಕನಿಷ್ಠ ಎಂ.ಫಿಲ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸರ್ಜನ್ ಶ್ರೇಣಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇರದ ಸರ್ಕಾರಿ ವೈದ್ಯರು ದೃಢೀಕರಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ
- ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್(ರಿ), ಎ-3, ಸೂರ್ಯ ನೆಸ್ತ್ ನಂ.57, 15ನೇ ಕ್ರಾಸ್ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-55ರವರು ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ.

- 2) ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಮುಖ್ಯ ಅಧೀಕ್ಷಕರು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವುದು.
- 3) ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ರೆಗ್ಯುಲರ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏಕರೂಪದ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡುವುದು.
- 4) ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬರಹಗಾರರು/ಓದುಗಾರರು/ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು.
- 5) ವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಬರಹಗಾರರು/ಓದುಗಾರರು/ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯ ಅಧೀಕ್ಷಕರು ನೀಡಬಹುದು. ಪರೀಕ್ಷಾ ಅಧೀಕ್ಷಕರು ವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬರಹಗಾರರು/ಓದುಗಾರರು/ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕ್ರಮವಹಿಸುವುದು. ಅಂತಹ ಬರಹಗಾರರು/ಓದುಗಾರರು/ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಒಂದು ದಿನದ ಮುಂಚಿನವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.
- 6) ಬರಹಗಾರರು/ಓದುಗಾರರು/ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಸಹಾಯಕರ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ, ಪಡೆದಿರುವ ಅಂಕಗಳು, ವಯೋಮಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದಂತೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ದುರಾಚರಣೆ ನಡೆಯದಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಲು ಅಧಿಕ ವೀಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು.
- 7) ಈ ರೀತಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬರಹಗಾರರು/ಓದುಗಾರರು/ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬರಹಗಾರರು/ಓದುಗಾರರನ್ನು ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲು ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
- 8) ವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತಾನು ಬಯಸಿದಂತೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಗಣಕಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಟೈಪ್ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.
- 9) ಈ ರೀತಿ ಗಣಕಯಂತ್ರ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಗಣಕಯಂತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ದಿನದ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಗಣಕಯಂತ್ರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್/ಸಿಸ್ಟಂ ನೋಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದು.
- 10) ಅರ್ಗವಿಕಲತೆಯ ಕುರಿತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪರೀಕ್ಷಾ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಸದರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತುಂಬಲು ಹಾಗೂ ಅದರಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಬಯಸಿದಂತೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡುವುದು.
- 11) ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನೀಡಿದ ವಿಕಲತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು.
- 12) ವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈಗಿರುವಂತೆ "ಅಧಿಕ ಸಮಯ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಮಯ" ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಬದಲು "ಅನುಕಂಪದ ಸಮಯ" ಎಂದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯಕ್ಕೆ 20 ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಬರಹಗಾರರು/ಓದುಗಾರರು/ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದು. ಅಂದರೆ ಮೂರು ಘಂಟೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಅವಧಿಯ ಸಮಯಾವಕಾಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀಡುವುದು.

13) ವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರಳ ಕ್ಯಾಲ್ಕ್ಯುಲೇಟರ್ ಮತ್ತು ರೇಖಾಗಣಿತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವುದು.

14) ಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೆಳಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವಂತೆ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.

ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆ ಹಾಗೂ ವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿರ್ದೇಶಕರು,

ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ.

ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ:

1. ರಾಜ್ಯದ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ.
2. ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಿಗೆ.
3. ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು/ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು/ಸಹಾಯಕನಿರ್ದೇಶಕರು, ಆಡಳಿತ/ಶೈಕ್ಷಣಿಕ/ಪರೀಕ್ಷೆ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ,
4. ಇ-ಆಡಳಿತ ಶಾಖೆ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲು.

ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ:

1. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು(ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣ) ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು 560001.
2. ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರು, ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ಆಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿ-ಕರ್ನಾಟಕ, ನಂ 55,2ನೇ ಮಹಡಿ, "ಅಭಿಯ ಸಂಕೀರ್ಣ" ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಳಗೇರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ಕಟ್ಟಡ, ರಿಸಲ್ವಾರ ರಸ್ತೆ, ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು 560020.
4. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
5. ನಿರ್ದೇಶಕರ ಆಪ್ತಶಾಖೆಗೆ - ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ.
6. ಕಛೇರಿ ಪ್ರತಿ.

9 ^{tb}
12
104

F.No. 16-110/2003-DD.III
Government of India
Ministry of Social Justice & Empowerment
Department of Disability Affairs
***

Shastri Bhawan, New Delhi
Dated: 26th February, 2013

To

Principal Secretary/ Secretary, Social Welfare of States/UTs.

Subject: Guidelines for conducting written examination for Persons with Disabilities.

Sir,

I am directed to say that Chief Commissioner of Persons with Disabilities (CCPD) in its order dated 23.11.2012 in case No. 3929/2007 (in the matter of Shri Gopal Sisodia, Indian Association of the Blind Vs. State Bank of India & Others) and in case No.65/1041/12-13 (in the matter of Score Foundation Vs. Department of Disability Affairs) had directed this Ministry to circulate guidelines for the purpose of conducting written examination for persons with disabilities for compliance by all concerned. In compliance of the above order, this Ministry hereby lays down the following uniform and comprehensive guidelines for conducting examination for the persons with disabilities as recommended by CCPD:-

- i. There should be a uniform and comprehensive policy across the country for persons with disabilities for written examination taking into account improvement in technology and new avenues opened to the persons with disabilities providing a level playing field. Policy should also have flexibility to accommodate the specific needs on case-to-case basis.
- ii. There is no need for fixing separate criteria for regular and competitive examinations.
- iii. The facility of Scribe/Reader/Lab Assistant should be allowed to any person who has disability of 40% or more if so desired by the person.
- iv. The candidate should have the discretion of opting for his own scribe/reader/lab assistant or request the Examination Body for the same. The examining body may also identify the scribe/ reader/lab assistant to make panels at the District/Division/ State level as per the requirements of the examination. In such instances the candidates should be allowed to meet the scribe a day before the examination so that the candidates get a chance to check and verify whether the scribe is suitable or not.
- v. Criteria like educational qualification, marks scored, age or other such restrictions for the scribe/reader/lab assistant should not be fixed. Instead, the invigilation system should be strengthened, so that the candidates using

11) 68
scribe/reader/lab assistant do not indulge in mal-practices like copying cheating during the examination.

- vi. There should also be flexibility in accommodating any change in scribe/reader/lab assistant in case of emergency. The candidates should also be allowed to take more than one scribe/reader for writing different papers especially for languages.
- vii. Persons with disabilities should be given the option of choosing the mode for taking the examinations i.e. in Braille or in the computer or in large print or even by recording the answers as the examining bodies can easily make use of technology to convert question paper in large prints, e-text, or Braille and can also convert Braille text in English or regional languages.
- viii. The candidates should be allowed to check the computer system one day in advance so that the problems, if any in the software/system could be rectified.
- ix. The procedure of availing the facility of scribe should be simplified and the necessary details should be recorded at the time of filling up of the forms. Thereafter, the examining body should ensure availability of question papers in the format opted by the candidate as well as suitable seating arrangement for giving examination.
- x. The disability certificate issued by the competent medical authority at any place should be accepted across the country.
- xi. The word "extra time or additional time" that is being currently used should be changed to "compensatory time" and the same should not be less than 20 minutes per hour of examination for persons who are making use of scribe/reader/lab assistant. All the candidates with disability not availing the facility of scribe may be allowed additional time of minimum of one hour for examination of 3 hours duration which could further be increased on case to case basis.
- xii. The candidates should be allowed to use assistive devices like talking calculator (in cases where calculators are allowed for giving exams), tailor frame, Braille slate, abacus, geometry kit, Braille measuring tape and augmentative communication devices like communication chart and electronic devices.
- xiii. Proper seating arrangement (preferably on the ground floor) should be made prior to the commencement of examination to avoid confusion or distraction during the day of the exam. The time of giving the question papers should be marked accurately and timely supply of supplementary papers should be ensured.
- xiv. The examining body should also provide reading material in Braille or E-Text or on computers having suitable screen reading softwares for open book examination. Similarly online examination should be in accessible format i.e.

7 ~~10~~
103
websites, question papers and all other study material should be accessible as per the international standards laid down in this regard.

xv. Alternative objective questions in lieu of descriptive questions should be provided for Hearing-Impaired persons, in addition to the existing policy of giving alternative questions in lieu of questions requiring visual inputs, for persons with Visual Impairment.

2. You are requested to ensure that the above guidelines are scrupulously followed while conducting examination for persons with disabilities. All the recruitment agencies, Academics/Examination Bodies etc. under your administrative control may be advised appropriately to ensure compliance of implementing these guidelines. Action taken in this regard may be intimated to this office.

3. The above guidelines are issued with the approval of Hon'ble Minister (Social Justice & Empowerment).

Yours faithfully,

Sd/-

(Jagdish Kumar)

Deputy Secretary to the Govt. of India

Copy to: CCPD, Sarojini Bhawan, Bhagwan Dass Road, New Delhi with reference to order dated 23.11.2012 in case No. 3929/2007 and in case No.65/1041/12-13.